

Kypr proti Turecku [velký senát] – č. 25781/94
Rozsudek ze dne 10. 5. 2001 [velký senát]

Článek 6

Článek 6-1

Nezávislý soud

Nestranný soud

Fungující soudní systém v „Severokyperské turecké republice“ pro řešení sporů o občanská práva nebo závazky upravené ve „vnitrostátním právu“ dostupný pro populaci kyperských Řeků: *nedošlo k porušení*

Skutkový stav – Věc se týkala situace, která panuje v severní části Kypru od vojenských operací provedených na tomto území Tureckem v červenci a srpnu 1974, a dosud trvajících rozdělení území Kypru. Kypr v souvislosti s touto situací tvrdil, že Turecko v severním Kypru i nadále porušuje Úmluvu, přestože Evropská komise pro lidská práva již dříve přijala dvě zprávy vypracované na základě stížností podaných Kyprem proti Turecku.

Kypr v řízení tvrdil, že Turecko odpovídá za tvrzená porušení Úmluvy bez ohledu na vyhlášení „Severokyperské turecké republiky“ („SKTR“) v listopadu 1983 a následné přijetí „Ústavy SKTR“ v květnu 1985. Kypr prohlašoval, že „SKTR“ je z hlediska mezinárodního práva nezákonným subjektem a poukazoval na skutečnost, že mezinárodní společenství vytvoření „SKTR“ odsoudilo. Turecko naopak trvalo na tom, že „SKTR“ je demokratický a ústavní stát, který je politicky nezávislý na ostatních suverénních státech, včetně Turecka. Turecko proto zdůrazňovalo, že obvinění vznášená Kyprem lze přičítat pouze „SKTR“ a že Turecko nemůže podle Úmluvy nést odpovědnost za jednání nebo opomenutí, jichž se obvinění týkala.

Právní posouzení – článek 6 odst. 1: Stěžovatelská vláda tvrdila, že enklávě kyperských Řeků je v rámci správní praxe bráněno uplatňovat občanskoprávní nároky před soudy „SKTR“. Toto tvrzení však bylo v rozporu s výpověďmi svědků i písemnými důkazy. Bylo zjevné, že kyperští Řekové žijící na severu země několikrát s úspěchem podali žalobu na ochranu svých vlastnických práv a není jim z důvodu rasy, jazyka ani etnického původu bráněno obracet se na místní soudy.

Na tomto závěru nic neměnila ani skutečnosti, že v určitých záležitostech, jež mohly enklávě kyperských Řeků značně ztěžovat každodenní život, se tito obyvatelé nemohli obracet na soudy „SKTR“, například pokud šlo o omezení svobody pohybu nebo práva odkázat majetek členům rodiny žijícím na jihu. Tato opatření, ať byla součástí politiky či „legislativy“, bylo nutné posuzovat z hlediska účinnosti prostředků nápravy ve smyslu článku 13 Úmluvy a jejich slučitelnosti s jinými příslušnými substantivními ustanoveními Úmluvy a jejich protokolů.

Pokud šlo o zpochybnění samotné zákonnosti soudního systému „SKTR“ stěžovatelskou vládou, bez ohledu na případnou nezákonnost Severokyperské turecké republiky podle mezinárodního práva nebylo možno vyloučit, že stěžovatelé mohou být povinni obrátit se se svými nároky na odškodnění na místní soudy.

V „SKTR“ existuje fungující soudní systém pro řešení sporů o občanská práva nebo závazky stanovené „vnitrostátní právní úpravou“, který je řecko-kyperským obyvatelům dostupný. Fungování a postupy tohoto soudního systému odrážejí tradici kyperského soudnictví i obyčejového práva. Vzhledem ke skutečnosti, že právě „vnitrostátní právo SKTR“ definuje podstatu těchto práv a závazků pro veškeré obyvatelstvo jako celek, musí z toho nutně vyplývat, že soudy příslušnými k jejich vymáhání jsou vnitrostátní soudy zřízené „zákonem“ „SKTR“. Místní soudy je možno považovat za „zřízené zákonem“ s ohledem na „ústavní a právní základ“, na němž fungují.

Jakýkoli jiný závěr by řecko-kyperské komunitě uškodil a vedl by k tomu, že příslušníkům této komunity by byla odepřena možnost nechat rozhodnout o svém žalobním nároku vůči soukromému nebo veřejnoprávnímu subjektu.

Ve vztahu ke kyperským Řekům žijícím v severní části Kypru nebylo zjištěno porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy z důvodu údajného odpírání spravedlivého řízení před nezávislým a nestranným soudem při rozhodování o jejich občanských právech nebo závazcích.

Závěr: nedošlo k porušení (jedenáct hlasů proti šesti).